
ПРОГЛААС

Издание на Филологическия факултет
при Великотърновския университет “Св. св. Кирил и Методий”

кн. 2, 2009 (год. XVIII), ISSN 0861-7902

ПРЕДСТАВЯМЕ ВИ...

СПИСАНИЕ „ЕЗИКОВ СВЯТ“

Списание “Езиков свят” излиза два пъти годишно от 2000 г. насам. То е орган на Филологическия факултет на ЮЗУ „Неофит Рилски” и набира все повече популярност. „Езиков свят” публикува материали, посветени на езиковото обучение, съпоставителни изследвания, лингвокултурология, странознание и литературоведски изследвания. Успоредно с редовното си излизане, списание „Езиков свят” постепенно набира и свои автори, и своя публика. Универсалността на рубриките му, свързани с езикознание, литературознание, културология, методика, рецензии, го правят истинско филологическо списание. В редакционната колегия на изданието са изявени учени от Германия, САЩ, Китай, Сърбия. На страниците на „Езиков свят” публикуват преподаватели и изследователи не само от Югозападния университет, но и техни колеги от Великотърновския, Пловдивския, Софийския, Шуменския, Варненския университет. Във всеки брой гостуват и известни учени от различни държави.

* * *

В брой 7 на списание “Езиков свят” читателите ще се срещнат с богато и разнообразно съдържание.

Рубриката *Езикознание* се открива със съпоставителното изследване на **Паола Бокале** за особеностите на функционирането на категорията род при имената, означаващи професии, в украинския и българския език. Данните разкриват съществена разлика при употребата на т. нар. генерична (или неутрална) мъжкородова форма и отчетливо

показват много по-широката употреба в български език на имена в женски род, вкл. и при най-новите заемки. За читателите във ВТУ, запознати с новите изследвания в тази област, вкл. и на наши изтъкнати автори, известно неудобство ще представлява недотам добрият превод, особено по отношение на терминологичната система в проблематиката. Статията на **Ели Бояджиева** е посветена на фразеологичните съчетания в българския и английския език с употреба на етноними и е добра илюстрация за една от особеностите на „Езиков свят” – публикувана е на английски език, тъй като политиката на списанието допуска отпечатването на материали на чужди езици. Отново с проблемите на народностните и жителските наименования, но този път в текста на Тошковичевия препис на „История славянобългарска” ще срещне читателите научното съобщение на **Лъчезар Перчеклийски**. Върху проблемите, свързани с изучаването на наречието в уроците по БЕ, спира вниманието си **Адреана Ефтимова**. Статията интригува със заявяването на някои авторски постановки, които за съжаление са останали неразвити поради ограниченията, наложени от обхвата на училищния материал. Богат на малко познати факти е материалът на **Албена Стаменова**, посветен на развитието на украинския правопис до Първата световна война. Много интересни данни и често неочаквани резултати предлага изследването на **Райна Холанди** за пейоративната оценка на фразеологичните единици със семантичен център зооним. Ще си позволя да онагледа с един съществен пример. Въпреки изразеното (теоретично) мнение на автори на когнитивни изследвания за определено положителната оценка за птиците, които според митологичния модел „са ‘горе’ – тези, които летят, които са свързани с небето, с рая, с боговете, с доброто”, детайлните наблюдения на авторката убедително показват, че всъщност повечето птици „изразяват силно отрицателно значение” (63). **Piotr Cieciora** е автор на актуално изследване, което би обогатило научната информация за фразеологизмите с оценъчен характер в рекламите у значително по-голям кръг български лингвисти, ако не беше публикувано в полския си оригинал. Неподозирано интересни наблюдения за всички специалисти по съвременен български език се съдържат в статията на **Красимира Чакърова** и **Павлина Буцева**, които съпоставят жестонимичния език на глухонемите и неговата специфична система от кинетични езикови знакове (невербалния български кинезезик) от една страна с паралингвистичната система, която има симултанен и допълващ вербалната реч характер, и от друга страна с граматиката на словесния българ-

ски език. На особеностите на категорията ‘вежливост’ като елемент от руската култура и като „езикова универсалия” спира вниманието си **Дора Иванова**.

Начало на раздел *Методика и методология* в бр. 7. на сп. „Езиков свят” поставя статията на **Мария Чанкова**, която „засяга някои проблеми, свързани с понятието импликатура. Коментират се трудностите да се създаде методологична рамка – тест за проверка на смисъла, доловен чрез импликатура” (текстът се публикува на английски език). Върху проблематика, свързана с проблемите на межкултурните компетенции, необходими за пълноценното общуване на чужд език, разсъждава в своя текст **Мария Северова** (публ. на фр. език), докато **Катя Крумова** и **Дафина Костадинова**, отново на базата на контрастен анализ, предлагат изследване върху усвояването и употребата на tag questions от ученици от шести клас в българското основно училище (публ. на англ. език).

С най-обемния прозаически жанр – романа – стартира разделът за литература на списанието *Езиците на литературната творба*. **Сергей Бирюков** е съсредоточил своите разсъждения върху т. нар. от автора нов петербургски роман, едно от явленията от границата на двата века, „които все още не са напълно осмислени”. Текстът няма да излъже очакванията нито на професионалните литературоведи, нито на авторите на съвременна белетристика у нас. Не по-малко широка ще бъде заинтригуваната аудитория на **Златомир Златанов**, поставящ въпроса „Що значи тая маска” в заглавието на своя текст, въпреки игривото обещание на автора: „Ние обаче ще се ограничим само с това да кажем, че ситуацията на Яворов и другите около него въвежда „героическата невинност” на несъзнаваното, когато неудържимите страсти търсят роуминг/покритие в много по-рафинираните естетики на декадентския Запад, и това наистина не може да се обясни другояче, освен като някаква илюзия на трансфера” (109). Авторът – разбира се – продължава, за да ни постави някъде между „последният в списъка след Дерида”, Георги Бакалов, Шантеклер и Флибустиери, кърджалиите, и Фройд, Т. Траянов, К. Христов, Пенчо Славейков и Далчев, Ален Бадиу, Джойс, „прочутият писар Бартълби на Мелвил”, Холокоста и Жижек, Хайдегер и Юлия (Кръстева) и – най-вече – Яворов. Впечатлява преходът от подобен текстуален космополитизъм до емпиричната конкретика на **Владимир Янев**, разсъдъчно-съпоставително вгледала се в четири варианта на поемата „Градът” от Николай Лилиев, но всъщност

съвсем основателно предположила, че „съпоставката на различните варианти разкрива не само мъките, но и основанията на творчеството”, след което пък вече „Заложените в окончателния текст идеи и мотиви ще се разкрият във възможно най-изкристализирания си характер” (115). За литературните историци специално ще спомена, че след интересните си наблюдения в *Приложение* Вл. Янев предоставя на сп. „Езиков свят” пет писма на Н. Лилиев до Н. Райнов. Пропътували доста до тук по страниците на списанието, читателите ще се зарадват и успокоят, разбира се, на свежото твърдение в заглавието на **Бойка Илиева** – „Всички пътища водят към Рим”, а историците на българските междукултурни връзки през Възраждането ще обогатят знанията си за българите, посетили Италия през XVIII–XIX век, с още четири имена (Партений Павлович, Стефан Панаретов, Иван Вазов и Михаил Маджаров). Следващите автори не опровергават споменатата крилата фраза и насочват своите разсъждения към материали от чуждата литература: **Евгени и Олга Панкови** представят наблюденията си върху „Митологичното осмисляне на полските националноосвободителни идеи и литературни традиции в романа на Вацлав Берент „Озим” (публ. на руски език); **Магдалена Костова-Панайотова** припомня интригата (без окончателен отговор) около „Загадъчният М. Агеев и неговият „Роман с кокаин”; „Колажът” и двама изявени негови представители – Едгар По и Шарл Бодлер, са в центъра на изследователския интерес на **Магдалена Петрова**, а **Иглика Милушева** накратко ни запознава с „Някои наблюдения върху присъствието на морето в Овидиевите *Тъги*”. Далечни типологически връзки успява да открие **Чен Ин** за „Българската и китайската литература за деца в периода на обществения и културен преход от 50-те години на XX век”. В руслото на литературата за деца са наблюденията и на **Таня Стоянова**, която представя „Черти от поетиката на стихотворенията на Дора Габе за деца”. Тематичният кръг на изброените литературоведски анализи идва да затвори текстът на **Анжелина Пенчева**, който проблематизира невъзможността или неизбежността на „посттоталитарният постмодернизъм” в славянските литератури.

В специална рубрика – *Етнология* – редакторите публикуват обширната статия на **Венцислав Божинов** върху проблема „Семейни роли и конструиране на идентичност (Строителите турци през погледа на българско семейство)”.

В традиционната за списанието рубрика *Юбилеи* е поместен разгърнат материал на **Лилия Илиева**, посветен на акад. Вл. Георгиев, във връзка със стогодишнината от неговото рождение.

Седми брой на сп. „Езиков свят” дооформят три рецензии – от **Божидар Кунчев** за труда на Едвин Сугарев за Ал. Вутимски; от **Иво Братанов** – за антологията на полската литература от Средновековието до Просвещението, съставена от Камен Рикев; и от **Симона Бали** и **Росен Велчев** за учебната система INSIDE OUT за обучение по английски език.

* * *

В **новия брой** на списание „Езиков свят” освен нови изследвания на езиковеди и литературоведи от различни български висши учебни заведения, от Грузия, Турция, България и САЩ читателите ще открият и наградените доклади от националната студентска конференция, Благоевград, 2009. Избрани материали от списанието ще бъдат представени във факултетния сайт: <http://philo.swu.bg>.

*Магдалена Костова-Панайотова,
Стефан Гърдев*